

Ankara Üniversitesi

**Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama
Merkezi Dergisi**

OTAM

Sayı 24/Güz 2008

**Journal of
The Center for Ottoman Studies,
Ankara University**

ANKARA - 2010

ANKARA ÜNİVERSİTESİ BASIMEVİ
İncitaşı Sokak No:10 06510 Beşevler / ANKARA Tel: 0 (312) 213 66 55
Basım Tarihi: 02/07/ 2010

OTAM
Ankara Üniversitesi
Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi

GÜZ 2008

SAYI: 24

EYLÜL

Yayın Sahibi: Ankara Üniversitesi Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi adına
Prof. Dr. Yılmaz Kurt (Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü)

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Prof. Dr. Yılmaz Kurt, Mendil Sokak 16-19 Etilik/ Ankara.

Yayın İdare Merkezi: Ankara Üniversitesi, Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi (OTAM) Müdürlüğü, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Tarih Bölümü, Atatürk Bulvarı No: 45, Kat: 1, No: 134, 06100 Sıhhiye-Ankara/TÜRKİYE

Tel: +90 312 310 96 49; +312 310 32 80/ 1065, 1045, **Belgegeçer:** +90 312 310 96 49 ; +90 312 3105713

E-posta: otam@ankara.edu.tr

İnternet Sitesi: www.otam.ankara.edu.tr **Bilgi Edinme Birimi:** botam@ankara.edu.tr

Yayın Süreli Hakemli Yayın

Basım Yeri ve Tarihi: Ankara/???

Yayın Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Yılmaz Kurt (Başkan)
Prof. Dr. Neşe Özden (Üye)
Prof. Dr. Seyit Sertçelik (Üye)

Prof. Dr. Melek Delilbaşı (Üye)
Prof. Dr. Nesimi Yazıcı (Üye)

Hakem ve Danışma Kurulu Üyeleri

Prof. Dr. Fatma Acun (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Nükhet Adıyke (Mersin Üniversitesi)
Prof. Dr. Seçil Karal Akgün (ODTÜ)
Prof. Dr. Yahya Akyüz (Emekli Öğretim Üyesi)
Doç. Dr. Mesut Aydıner (Mimar Sinan Güzel Sanatlar Ün.)
Doç. Dr. Mehmet Beşirli (Çankırı Karatekin Ün.)
Prof. Dr. Üçler Bulduk (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Musa Çadırcı (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Geza David (Macaristan)
Prof. Dr. Melek Delilbaşı (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Damla Demiröz (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Yasemin Demircan (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. Mesut Elibüyük (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Feridun Emecen (İstanbul Üniversitesi)
Prof. Dr. Yavuz Ercan (Emekli Öğretim Üyesi)
Prof. Dr. İlhan Erdem (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Akif Erdoğan (Ege Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Yavuz Erler (Ondokuz Mayıs Ün.)
Doç. Dr. Hamiyet Sezer Feyzioğlu (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Reşat Genç (Emekli Öğretim Üyesi)
Yrd. Doç. Dr. Abdulkadir Gül (Erzincan Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdullah Gündoğdu (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu (Gazi Üniversitesi)
Prof. Dr. György Hazai (Macaristan)
Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu (IRCICA)
Prof. Dr. Halil İnalçak (Bilkent Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet İnaş (Atatürk Üniversitesi)

Prof. Dr. Cemal Kafadar (Harvard Üniversitesi)
Doç. Dr. Bekir Koç (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. İsrail Kurtcepe (Akdeniz Üniversitesi)
Prof. Dr. Günay Kut (Boğaziçi Üniversitesi)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Yusuf Oğuzoğlu (Uludağ Üniversitesi)
Prof. Dr. İlber Ortaylı (Topkapı Sarayı Müdürlüğü)
Doç. Dr. Ülker Ökten (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mehmet Öz (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Abdulkadir Özcan (Mimar Sinan Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Oktay Özel (Bilkent Üniversitesi)
Prof. Dr. İzzet Öztoprak (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Mustafa Öztürk (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Tsutomu Sakamoto (Japonya, Keio Üniversitesi)
Prof. Dr. Seyit Sertçelik (Ankara Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Seyitdanlıoğlu (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. Azmi Süslü (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Kenan Ziya Taş (Balıkesir Üniversitesi)
Prof. Dr. Gönül Tekin (A.B.D. Harvard Üniversitesi)
Doç. Dr. Mehmet Tunçel (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Nesimi Yazıcı (Ankara Üniversitesi)
Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız (Hacettepe Üniversitesi)
Prof. Dr. İbrahim Yılmazçelik (Fırat Üniversitesi)
Prof. Dr. Hasan Yüksel (Cumhuriyet Üniversitesi)
Prof. Dr. Elizabeth Zachariadou (Yunanistan)

Yayın Sekreterleri: Yrd. Doç. Dr. Hatice Oruç
Yazı İşleri : Nuray Erdem Parmaksız – Deniz Özcan

ISSN: 1019-469X

Babar ve Güz sayısı olarak yılda iki kez yayımlanır.

OTAM' da yayınlanan yazılar Yayın Kurulu'ndan izin alınmaksızın başka yerde yayımlanamaz.

Yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir.

Kapak Tasarım: Merve BÜYÜKÇAYLI
Kapak Resmi: Hüseyin TÜRK / Selimiye Camii

OTAM
Journal of
The Center for Ottoman Studies
Ankara University

AUTUMN 2008

NUMBER: 24

SEPTEMBER

Owner: The Center for Ottoman Studies, Ankara University: Prof. Dr. Yılmaz Kurt (Faculty of Letters)

Managing Editor: Prof. Dr. Yılmaz Kurt, Mendil Sokak, 16-19 Edik/ Ankara.

Administrative Office: Ankara University, The Center for Ottoman Studies Directorate, Ankara University, Faculty of Letters, History Department, Atatürk Bulvarı No: 45, Floor: 1, Room no: 134, 06100 Sıhhiye-Ankara/TURKEY

Tel No: +90 312 310 96 49; 310 32 80 / 1065 **Fax No:** +90 312 310 96 49; +90 312 310 57 13

E-mail: otam@ankara.edu.tr

Web: www.otam.ankara.edu.tr **Information:** botam@ankara.edu.tr

Semiannual Journal

Printed in: Ankara/ ???

Editorial Board

Prof. Dr. Yılmaz Kurt (Head of Board)
Prof. Dr. Melek Delilbaşı (Member)
Prof. Dr. Neşe Özden (Member)

Prof. Dr. Seyit Sertçelik (Member)
Prof. Dr. Nesimi Yazıcı (Member)

Referees and Advisory Board

Prof. Dr. Fatma Acun (Hacettepe University)
Prof. Dr. Nükhet Adıyeko (Mersin University)
Prof. Dr. Seçil Karal Akgün (METU)
Prof. Dr. Yahya Akyüz (Emeritus Prof.)
Assoc. Prof. Dr. Mesut Aydın (Marmara University)
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Beşirli (Çankırı Karatekin Univ.)
Prof. Dr. Üçler Bulduk (Ankara University)
Prof. Dr. Musa Çadırıcı (Ankara University)
Prof. Dr. Geza David (Hungary)
Prof. Dr. Melek Delilbaşı (Ankara University)
Assoc. Prof. Dr. Damla Demiröz (Ankara University)
Prof. Dr. Yasemin Demircan (Gazi University)
Prof. Dr. Mesut Elibüyük (Ankara University)
Prof. Dr. Feridun Emecen (Istanbul University)
Prof. Dr. Yavuz Ercan (Emeritus Prof.)
Prof. Dr. İlhan Erdem (Ankara University)
Prof. Dr. Mehmet Akif Erdoğan (Ege University)
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Yavuz Erler (Ondokuz Mayıs University)
Assoc. Prof. Dr. Hamiyet Sezer Feyzioğlu (Ankara Univ.)
Prof. Dr. Reşat Genç (Emeritus Prof.)
Ass. Prof. Abdulkadir Gül (Erzincan University)
Prof. Dr. Abdullah Gündoğdu (Ankara University)
Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu (Gazi University)
Prof. Dr. György Hazai (Hungary)
Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu (IRCICA)
Prof. Dr. Halil İnalçık (Bilkent University)

Prof. Dr. Mehmet İnbaşı (Atatürk University)
Prof. Dr. Cemal Kafadar (Harvard University)
Assoc. Prof. Dr. Bekir Koç (Ankara University)
Prof. Dr. İsmail Kurtcephe (Akdeniz University)
Prof. Dr. Günay Kut (Boğaziçi University)
Prof. Dr. Ahmet Yaşar Ocak (Hacettepe University)
Prof. Dr. Yusuf Oğuzoğlu (Uludağ University)
Prof. Dr. İlber Ortaylı (Topkapı Palace Directorate)
Assoc. Prof. Dr. Ülker Öktem (Ankara University)
Prof. Dr. Mehmet Öz (Hacettepe University)
Prof. Dr. Abdulkadir Özcan (Mimar Sinan University)
Ass. Prof. Dr. Oktay Özel (Bilkent University)
Prof. Dr. İzzet Öztoprak (Ankara University)
Prof. Dr. Mustafa Öztürk (Fırat University)
Prof. Dr. Tsutomu Sakamoto (Keio University)
Prof. Dr. Seyit Sertçelik (Ankara University)
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Seyitdanlıoğlu (Hacettepe University)
Prof. Dr. Azmi Süslü (Ankara University)
Prof. Dr. Kenan Ziya Taş (Balıkesir University)
Prof. Dr. Gönül Tekin (Harvard University)
Assoc. Prof. Dr. Mehmet Tunçel (Ankara University)
Prof. Dr. Nesimi Yazıcı (Ankara University)
Prof. Dr. Bahaeddin Yediyıldız (Hacettepe University)
Prof. Dr. İbrahim Yılmazçelik (Fırat University)
Prof. Dr. Hasan Yüksel (Cumhuriyet University)
Prof. Dr. Elizabeth Zachariadou (Greece)

Secretaries: Ass. Prof. Dr. Hatice Oruç

Editorial Office : Nuray Erdem Parmaksız – Deniz Özcan

ISSN: 1019- 469X

An article published in OTAM may not be published elsewhere without the permission of the Editorial Board.

The responsibilities of the published articles rests with authors.

Cover Design: Merve BÜYÜKÇAYLI
Photo: Hüseyin TÜRK / Selimiye Mosque

İÇİNDEKİLER

AKKUŞ, MİNE

19. Yüzyılda Bursa'daki İpek Ticaretini Geliştirmeye Yönelik Bir Kurum: Vapur Kumpanyası Ve Nizamnamesi 1

ALPARSLAN, DEMİR; AKTAŞ, ESAT

Gümüşhane Sancağı'nda Doğal Afetler (1888–1910) 21

AYCİBİN, ZEYNEP

Osmanlı Devleti'nde Cadılar Üzerine Bir Değerlendirme 55

DEMİRCAN, YASEMİN

XV-XVII. Yüzyıllarda Ege Adaları'nda Çeşitli Yönleriyle Küçükbaş Hayvancılık 71

KARAHASANOĞLU, SELİM

Osmanlı İmparatorluğu'nda 1730 İsyanına Dair Yeni Bulgular: İsyanın Organizatörlerinden Ayasofya Vaizi İspirizâde Ahmed Efendi ve Terekesi 97

KIRLIDÖKME, FERHAN

Sultan I. Bayezid Dönemine Ait Grekçe Bir Anlatı 129

KIVRIM, İSMAIL

Kilis ve A'zaz Voyvodası Daltaban-zâde Mehmed Ali Paşa ve Muhallefâtı 147

SATICI, EMRE

Tanzimat Dönemi Bursa Eyaletinde İç Güvenliğin Sağlanmasına Yönelik Önlem ve Çabalar (1839–1867) 175

TEKİN, SAADET

Dr. Polliç Bey'in 1918 Tarihli Raporuna Göre Berlin ve Aydın Vilayeti Hapishanelerine Genel Bir Bakış 205

YILDIRIM, MEHMET ALİ

Osmanlı'da İlk Çağdaş Zirai Eğitim Kurumu: Ziraat Mektebi (1847-1851) 223

CONTENTS

AKKUŞ, MİNE

An Institution Aimed At Improving 19th Century Silk Trade In Bursa: Steamship Company And Its Regulations 1

ALPARSLAN, DEMİR

Natural Disasters in the Gümüşhane Sanjack (1888–1910) 21

AYCIBİN, ZEYNEP

A Review Of Witches At The Ottoman State 55

DEMİRCAN, YASEMİN

Different Aspects of Sheep and Goat Raising on the Aegean Islands in The XV-XVII Centuries 71

KARAHASANOĞLU, SELİM

New Findings on the 1730 Rebellion in Ottoman History: İspirizade Ahmed Efendi-Preacher to Hagia Sophia-and his Estate Inventory 97

KIRLIDÖKME, FERHAN

A Greek Account for the Reign of Sultan Bayezid I..... 129

KIVRIM, İSMAİL

Voivode of Kilis and A'zaz Daltaban-zâde Mehmed Ali Pasha and his heritoge 147

SATICI, EMRE

Measures and Efforts taken for maintaining Internal Security in the State of Bursa in Tanzimat Era (1839-1867) 175

TEKİN, SAADET

An Overview of the Prisons in Berlin and Aydın Province Which Were Mentioned in the Report (1918) of Dr. Mr. Pollich..... 205

YILDIRIM, MEHMET ALİ

The First Modern Agricultural Education Institution in Ottoman: School of Agriculture (1847/1851) 223

Sayın OTAM Okurları,

Osmanlı Tarihi konusunda çalışan araştırmacıların merakla beklediği OTAM dergisinin 24. sayısı birazcık gecikme ile sizlere ulaşıyor. Bu sayımızın gecikmesinde en önemli etken, 2 makalede problem yaşanması idi. Sonunda bu makaleler hakkında kesin yargıyı 25. sayıda vermeye karar verdik ve 24. sayı basıma gönderildi.

Bir yazar için makalesi hakkında eleştiri getirilmesi elbette istenilen bir Őey değil. Ancak ciddi bir akademik dergi bu konuda gerekli titizliği göstermek zorundadır. Editör olarak görevimiz *kör, sağır ve dilsiz* olarak dergimize gelen makaleleri hakemlerimize ulaştırmaktır. Hakemlerin seçiminde belirli isimlerle kendimizi sınırlamayıp o konuda en yetkin olan kişileri bulmak ve bu kişilerin görüş ve eleştirilerinden yararlanmak temel ilkemiz olmuştur. OTAM 24'de Danışma ve Hakem Kurulu'ndaki artış dikkatiniz çekecektir. Hakem sayımızın artmış olması *en yetkin hakemi* bulmak çabamıza paralel olarak "yayınlanamaz" raporu alan makalelere hakemlik yapmış olan akademisyenlerin de isimlerini yazmak zorunda olmamız yüzündedir. Hiçbir maddi karşılık almadıkları halde kıymetli zamanlarını ayırarak OTAM için hakemlik yapan Sayın meslektaşlarımıza en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

OTAM, Ankara Üniversitesi tarafından onaylanmış Akademik Hakemli Dergiler listesinde yer almaktadır. OTAM, uluslar arası hakemli bir dergi statüsünü resmî olarak kazanabilmek için ULAKBİM'e başvurusunu yapmıştır. OTAM řu anda ULAKBİM, Index Islamicus, Historical Abstracts tarafından taranmaktadır.

Daha önceki yıllarda, "Uluslararası Hakemli Dergi" kavramına yeterince dikkat edilmediğinden, 2 yıl geride kalmış olmamıza rağmen dergi 400-700 sayfa olarak çıkarılmıştır. şimdi alınan karar gereğince dergimizin ideal sayfa büyüklüğü 250 sayfa (+-25) olarak belirlenmiştir. Sosyal Bilimlerde gözetilen "9 makale" kuralına da dikkat edilerek OTAM'ın 250 sayfada tutulmasına özen gösterilmektedir. OTAM 24'le birlikte 2009-2010 yıllarında, son 16 ay içerisinde 5 sayı çikarmış olmuştuz.

ULAKBİM bir defalığına iki sayının birlikte yayınlanmasına izin veriyor. Ancak biz bu yolu seçmeyerek sizlerden aldığımız destekle yeni sayılarımızı yayınlayacak ve böylece sizlerin sesini *daha çok ve daha çabuk* duyurmuş olacağız. OTAM 25 için řu anda 6 makalemiz bulunmaktadır. OTAM 25, makaleler tamamlandığında belli bir tarih beklenmeden hemen basıma gönderilecektir.

OTAM yurt içinde bütün Üniversitelerimizin Tarih Bölüm Başkanlıklarına ve Merkez Kütüphanelerine gönderilmeye çalışılmaktadır. Yurt dışında ise önemli kütüphanelere ve index kurumlarına ulaştırılmaktadır. Dergimiz için bir abone sistemi oluşturulmadığından OTAM'ı gönderdiğimiz kurumlardan kendi yayınlarını istemekteyiz. IRCICA, INDEX ISLAMICUS, AWRAQ, INSTITUT FRANÇAIS, FIRAT ÜNİVERSİTESİ ORTA DOĞU ARAŞTIRMALARI MERKEZİ, EGE ÜNİVERSİTESİ TARİH BÖLÜMÜ, JOURNAL OF ARCHAEOLOGY AND ART, İSAM, JOURNAL OF THE ROYAL ASIATIC SOCIETY, UŞAK ÜNİVERSİTESİ gibi pek çok kurum bu isteğimize olumlu cevap vererek kendi yayınlarını bize göndermektedirler. Kendilerine teşekkürlerimizi iletiyoruz.

OTAM'ın 24. Güz/ 2008 sayısı 10 güzel makale ile karşınızdadır. OTAM, Rektörlüğümüzün desteği ile yine 400 adet basılmakta ve basımı ile birlikte elektronik ortama aktarılmaktadır. Dergimiz Ankara Üniversitesi Elektronik Kütüphanesi'nde PDF formatında yayınlanmakta olduğundan, okuyucularımızın elektronik ortamı tercih etmelerini önermekteyiz.

OTAM'ın bundan sonraki sayılarının belirli ana konularda yoğunlaşması düşünülmektedir. Örnek olarak 2012 yılında Balkan Savaşları'nın 100. Yıldönümü olması dolayısıyla Balkanlar'la ilgili konulara ağırlık verilecek, ancak bu ana konu dışında münferit makaleler de yayınlanacaktır.

26. sayı "Osmanlı Eğitim Tarihi";

27. Sayı "Osmanlı Ekonomi Tarihi";

28. Sayı "Osmanlı Hukuk Tarihi";

29. Sayı "Osmanlı Teşkilat Tarihi";

30. Sayı "Osmanlı ve Balkanlar" ana başlığını taşıyacaktır.

Amacımız hep birlikte daha iyiye, daha güzele ulaşmak ve çağdaş uygarlık seviyesini geçmektir. Saygılarımızla. 14.06.2010

Prof. Dr. Yılmaz KURT

OTAM Müdürü

e.posta: otam@ankara.edu.tr; yilmazkurt2002@yahoo.com